

"KRONIKA SOBOROWA"



**KONSTYTUCJA DOGMATYCZNA
I ROZUM LUDZKI**



KRAKÓW 2024

www.ultramontes.pl



Konstytucja dogmatyczna i rozum ludzki

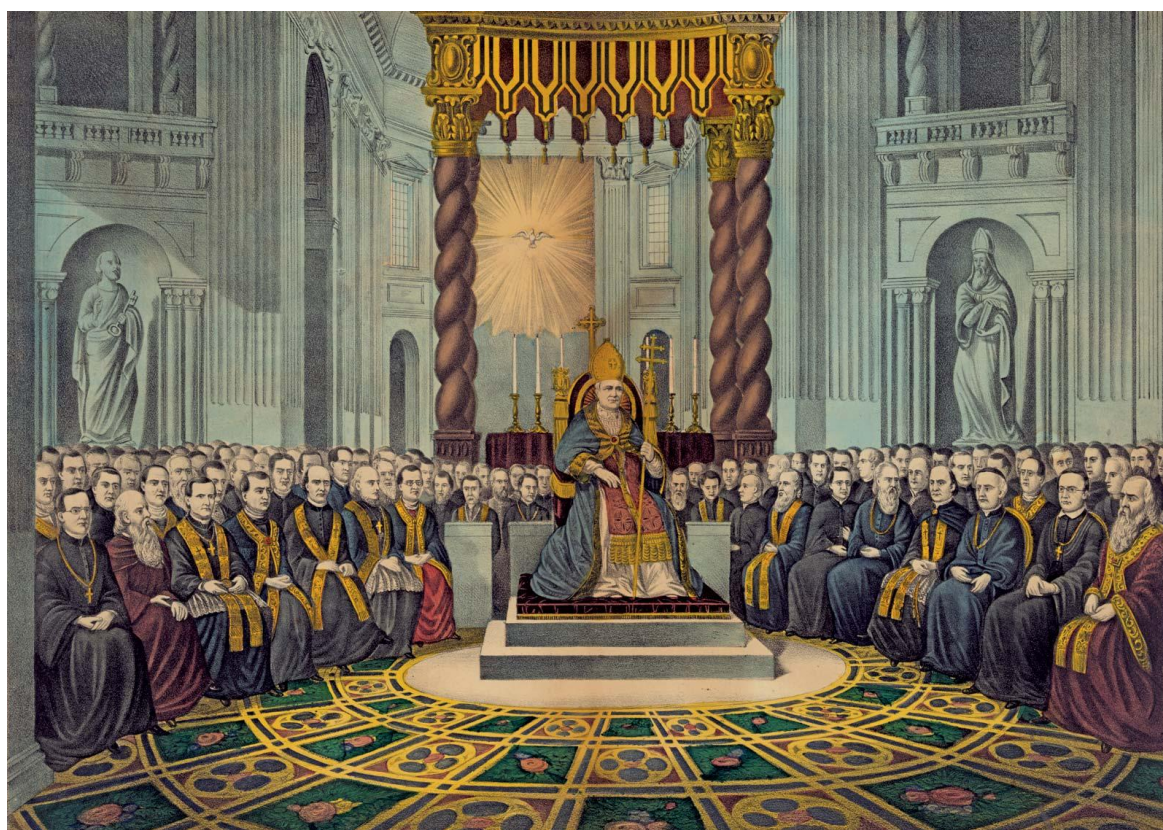
"KRONIKA SOBOROWA"

Rzym, 20 maja 1870.

Sobór Watykański w konstytucji dogmatycznej w pierwszym kanonie zatwierdza istnienie Boga jednego, prawdziwego Stwórcy rzeczy widzialnych i niewidzialnych, którą to prawdę wiek nasz puścił w niepamięć rozmyślnie. Z tego powodu Msgr Aniviti pisze w dzienniku *Vergine*: "Św. Paweł od Krzyża widział w duchu wiek nieszczęśliwy, który potrzebował przypomnienia sobie pierwszej prawdy nie tylko wiary chrześcijańskiej, ale wszelkiego uczucia naturalnego. Znamy kogoś, który w młodości swej słyszał z ust świętego to proroctwo często powtarzane: *Brak wiary na świecie będzie tak wielki, że Sobór stawszy się koniecznym, rozpocznie artykułem o istnieniu Boga!*". Istotnie wiek nasz o istnieniu Boga i swoich obowiązkach względem Niego starał się zapomnieć, a tymczasem rozum swój słaby i opaczny chciałby wynieść do potęgi nieomyślnej. Bogu czci odmawiają, ale rozumowi swemu składają ofiary

całopalne. Miło tedy czytać kanony kościelne rozdz. IV, gdzie uchwalono, że rozum nie jest bezwzględnym i ostatecznym sędzią rzeczy nadprzyrodzonych, że dla rozpoznania prawd wyższego porządku, winien rozum oglądać się na rezultaty wiary, patrząc, czy wyniki poszukiwania ludzkiego nie są raczej błędem, noszącym pozór prawdy.

"Wiara bowiem rozumowi nigdy sprzeciwiać się nie może, jak to niektórzy głoszą. A jeśli się im inaczej wydaje, w tym widoczne przeciwieństwo, bo albo dogmatów nie rozumieją wedle myśli Kościoła, albo rozum ludzki wpada na obłądy, a tym samym przestaje być rozumem. Dziś, kiedy wzrosło tak potężnie owo królestwo rozumu wyzutego z wiary, a raczej królestwo bez rozumu, Kościół oświadcza wobec świata, że mając posłannictwo i rozkaz strzeżenia świętej skarbnicy praw Bożych, ma zarazem obowiązek potępić naukę fałszywą. On ją ogłosił na V Soborze Laterańskim w przeddzień protestantyzmu, który miał wiele krajów złą nauką zarazić, on głosi i dziś z swej wyżyny naukę prawdziwą, kiedy zimny racjonalizm pochłania umysły".



Artykuł z: "Kronika Soborowa", XXIII. Dodatek do "Tygodnika Katolickiego", T. 11, nr 22, 3 czerwca 1870, Grodzisk, s. 187. (1)

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześiono; ilustracje od red. *Ultra montes*).

Przypisy:

(1) Por. 1) [Uchwały i wyroki Świętego Soboru Watykańskiego za Piusa IX 1869-1870 zebranego krótko wyjaśnione, wraz z obszernym a prostym wykładem artykułu Wiary "O nieomylnym nauczycielstwie Rzymskiego Papieża"](#) przez X. Dra Józefa Krukowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

2) Ks. Franciszek Hettinger, [Nieomyślność Papieża.](#)

3) a) [Mały katechizm o Nieomyślności Najwyższego Pasterza.](#) b) [Mały katechizm o Syllabusie.](#)

4) O. Jan Jakub Scheffmacher SI, [Katechizm polemiczny czyli Wykład nauk wiary chrześcijańskiej przez zwolenników Lutra, Kalwina i innych z nimi spokrewnionych, zaprzeczanych lub przekształcanych.](#)

5) Ks. dr Maciej Sieniatycki, a) [Apologetyka czyli dogmatyka fundamentalna.](#) b) [Zarys dogmatyki katolickiej.](#) c) [System modernistów.](#) d) [Modernistyczny Neokościół.](#) e) [Problem istnienia Boga.](#) f) [Dogmatyka katolicka. Podręcznik szkolny.](#) g) [Główne zasady etyki Kanta a etyka chrześcijańska.](#) h) [Modernizm w książce polskiej.](#)

6) Ks. Piotr Semenenko CR, a) [O Wierze.](#) b) [O nieomyślności Kościoła.](#) c) [O gorszeniu się z prawdy Bożej.](#) d) [Poza Kościołem nie ma zbawienia.](#) e) [Skład Kościoła.](#) f) [O Chrystusie w Kościele.](#) g) [Męka i śmierć Jezusa Chrystusa Pana naszego. Chrystus zelżony w Kościele.](#) h) [Papież zawsze ten sam jest formalnie, co i materialnie \(Papa semper idem sit formaliter qui et materialiter\).](#)

7) Ks. Jacek Tylka SI, a) [Dogmatyka katolicka.](#) b) [Traktat o Kościele Chrystusowym.](#) c) [O obojętności, czyli indyferentyzmie w rzeczach religii.](#) d) [O własnościach religii.](#) e) [O cnotach heroiczych.](#)

8) P. Ferdinandus Cavallera SI, [Thesaurus doctrinae catholicae ex documentis Magisterii ecclesiastici.](#)

9) Ks. Walenty Gadowski, [Nauka Kościoła. Wybór orzeczeń dogmatycznych Kościoła katolickiego i jego praw kanonicznych.](#)

10) Akta i dekrety świętego powszechnego Soboru Watykańskiego (1870), [Pierwszy projekt Konstytucji dogmatycznej o Kościele Chrystusowym przedłożony Ojcom do rozpatrzenia \(Acta et decreta sacrosancti oecumenici Concilii Vaticani \(1870\), Primum Schema Constitutionis dogmaticae de Ecclesia Christi Patrum examini propositum\).](#)

11) Bp Michał Nowodworski, a) [Papież Liberiusz.](#) b) [Honoriusz papież.](#) c) [Wiara i rozum.](#) d) [Liberalim.](#)

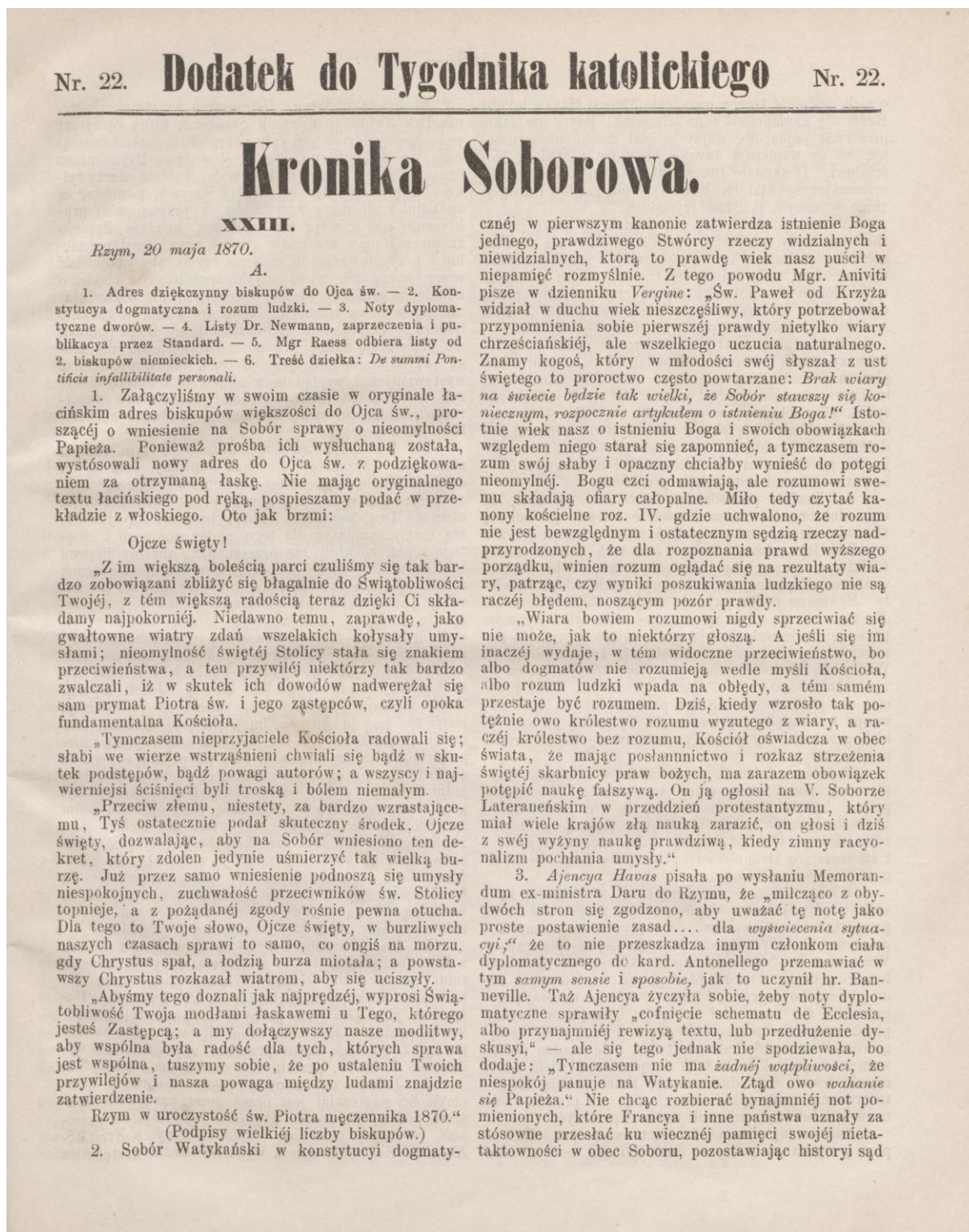
12) Józef kard. Hergenröther, [Rzekome błędy i sprzeczności Papieży.](#)

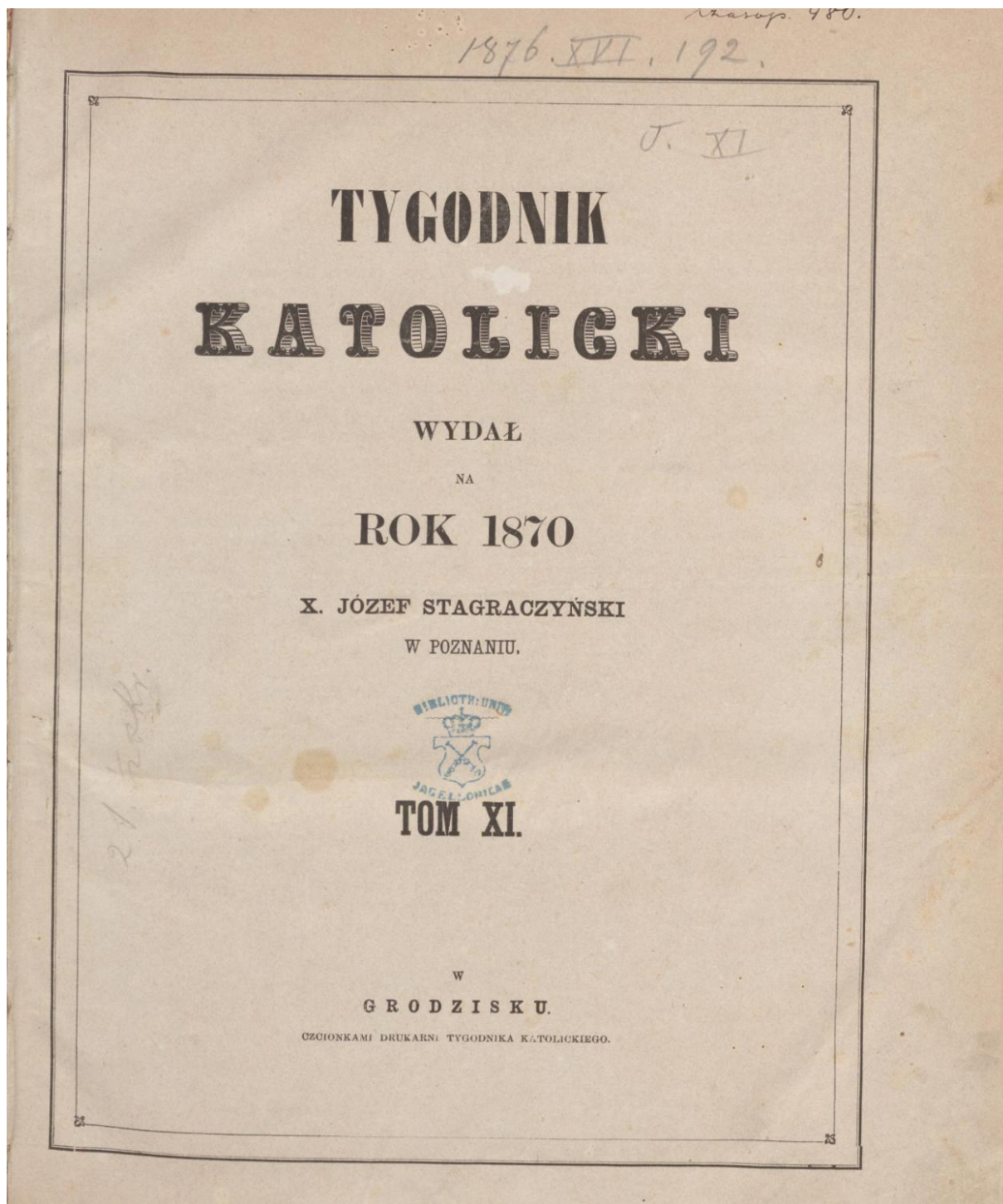
13) Ks. Piotr Skarga SI, a) [O świętej monarchii Kościoła Bożego i o pasterzach i owcach. Kazanie na wtórą Niedzielę po Wielkiejnocy. \(De Sancta Ecclesiae Dei Monarchia et de Pastoribus et Ovibus. Concio pro Dominica secunda post Pascha\).](#) b) [O kłakolu heretyckim i diabelskiej wolności religijnej \(De haeretica zizania et diabolica libertate religiosa\).](#) c) [O jedności Kościoła Bożego pod jednym pasterzem i o greckim i ruskim od tej jedności odstąpieniu, oraz Synod Brzeski i Obrona Synodu Brzeskiego.](#)

- 14) Bp Władysław Krynicki, a) [Dzieje Kościoła powszechnego.](#) b) [Sobór Watykański.](#) c) [Zasady modernizmu.](#)
- 15) Ks. Zygmunt Golian, [Moderantyzm a ultramontanizm.](#)
- 16) Ks. Umberto Benigni, [Ultramontanizm.](#)
- 17) Ks. Antoni Tauer, [Gallikanizm. \(Gallikańskie swobody\).](#)
- 18) Ks. Augustyn Arndt SI, [Ignacy Doellinger. \(Ignaz von Döllinger. Eine Charakteristik von Dr. Emil Michael S. J.\).](#)
- 19) "Przegląd Lwowski", a) [Kongres omylników w Monachium.](#) b) [Rozmowy kanclerza Bismarcka.](#) c) [Döllingeryzm w Krakowie.](#) d) [Wobec wypadków krakowskich.](#) e) [Sobór Watykański i nauka niemiecka.](#)
- 20) "Tygodnik Soborowy", a) [Biskupi wobec Soboru i Papieża.](#) b) [Zamiary masonerii co do Soboru. Matriarchinie Soboru.](#) c) [Nieomyślność papieska i niemiecka teologia.](#)
- 21) Ks. Antoni Krechowiecki, a) [Nauki niedzielne. Skład Apostolski według Ewangelii i Ojców Kościoła.](#) b) [Skład Apostolski według Ewangelii i Ojców Kościoła. Wierzę w Boga Ojca Wszchemogącego, Stworzyciela nieba i ziemi. – Cel i znaczenie Adwentu. – Walka na niebie. – Upadek Aniołów. – Rozliczne nazwy szataństwa, jego natura, działanie. – Wpływ szatana w świecie dzisiejszym.](#) c) [Errata historii co do Papieństwa w kolei wszystkich wieków. Studium krytyczne.](#) d) [Nieomyślność papieska w stosunku do historii i państwa.](#) e) [Skład Apostolski według Ewangelii i Ojców Kościoła. "Święty Kościół Powszechny...". Czy być mogą i co znaczą nowe dogmaty w katolickim Kościele? – Nieomyślność Kościoła i Apostolskiej Stolicy. – Wyrok powszechnego Watykańskiego Soboru. – Stwierdzenie Nieomyślności Papieskiej: świadectwa Ewangelii, Ojców świętych, Soborów i całej katolickiej tradycji. – Fakt bezbłędności Papieża w rzeczach wiary. – Główne powody niechęci i wrzawy obudzonej orzeczeniem Nieomyślności tej. – Faryzeizm jej nieprzyjaciół.](#)
- 22) Papież Pius IX, [Akt wiary w przywileje Maryi i nieomyślność Papieża.](#)
- 23) "Tygodnik Katolicki", a) [Stanowisko episkopatu na Soborach powszechnych.](#) b) [Konstytucja "Pastor aeternus".](#)
- 24) Kwintus Septymiusz Florens Tertulian, a) [Preskrypcja przeciw heretykom. \(Liber de praescriptionibus adversus haereticos\)](#) b) [O dyscyplinie i obyczajach heretyków \(De haereticorum disciplina et moribus\).](#)
- 25) Św. Wincenty z Lerynu, [Pamiętnik \(Commonitorium\). Rozprawa Pielgrzyma o starożytności i powszechności wiary katolickiej przeciw niezbożnym nowościom wszystkich kacerzy. \(Commonitorium adversus haereses. Tractatus Peregrini pro catholicae fidei antiquitate et universitate adversus profanas omnium haereticorum novitates\).](#)
- 26) Ks. Jules Didiot, a) [Mały traktat o Kościele \(wraz z odpowiedziami na zarzuty adwersarzy\).](#) b) [Msza święta.](#) c) [Niepokalane Poczęcie.](#) d) [Męczeństwo.](#) e) [Dusza kobiety.](#) f) [Herezja.](#)

- 27) Św. Cyprian, Biskup Kartagiński, a) *O modlitwie Pańskiej (Liber de oratione Dominica)*. b) *O śmiertelności (Liber de mortalitate)*. c) *O uczynkach miłosiernych i jałmużnie*. d) *O cierpliwości*. e) *O jedności Kościoła katolickiego (De Catholicae Ecclesiae unitate)*.

(Przyp. red. *Ultra montes*).





([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)
Cracovia MMXXIV, Kraków 2024